

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОСЛІДОВНОСТІ ВИТРАТ НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ ТА ЇХ ПРІОРИТЕТІВ НА РІВНІ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАКЛАДУ

Толочко В.М., Зарічкова М.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

uef-ipksf@nuph.edu.ua

Вступ. Соціально-економічна ситуація в Україні призвела до скорочення фінансування соціальних програм, соціальних пілг та послуг і негативно впливає на рівень життя спеціалістів фармації (СФ). Сучасний економічний стан більшості фармацевтичних закладів не дозволяє роботодавцям інвестувати достатньо коштів у соціальні гарантії для СФ, що призводить до зниження його рівня і викликає певну соціально-психологічну напругу в колективах, знижує продуктивність праці СФ і зацікавленість їх у подальшій роботі, сприяє прояву негативних наслідків - психологічного вигорання, прекаріації, зниження професіоналізму тощо.

Мета. Метою нашої роботи було проведення дослідження послідовності витрат на соціальний захист СФ та їх пріоритетів на рівні фармацевтичного закладу.

Методи дослідження. Досліджений сучасний стан соціального захисту СФ в фармацевтичних закладах методом соціологічних досліджень.

Евроінтеграційні процеси розвитку України потребують переосмислення структури і складових витрат фармацевтичних закладів на соціальний захист СФ з метою їх оптимізації, що є актуальним для фармацевтичних закладів усіх форм власності. Проведені дослідження підтверджують необхідність реформ у системі соціального захисту СФ, що призведе до підвищення рівня соціально-трудова відносин в фармацевтичних закладах в цілому.

Нами запропоновано здійснювати дослідження витрат на соціальний захист СФ на рівні фармацевтичного закладу у певній послідовності за наступними етапами:

1. Оцінка складу, структури і динаміки соціальних витрат.
2. Факторний аналіз соціальних витрат.
3. Оцінка джерел фінансування соціальних витрат.
4. Аналіз ефективності соціальних витрат, обґрунтованість та доцільність їх здійснення.
5. Визначення впливу соціальних витрат на СФ.

Додатково, були визначені існуючі пріоритети соціального захисту СФ в фармацевтичних закладах. Встановлено, що пріоритетні потреби СФ у соціальному захисті повинні бути прописані у колективному договорі або соціальному пакеті відповідного фармацевтичного закладу. Серед них виділені наступні:

1. *Соціальні послуги* (отримання і підвищення кваліфікації за рахунок роботодавця; забезпечення їдальні та пільгового медичного обслуговування тощо).
2. *Соціальне страхування і охорона праці* (дотримання вимог трудового законодавства щодо робочого дня, лікарняних листів; страхування від захворювання та нещасних випадків на роботі тощо).
3. *Матеріальні компенсації* (при втраті дієздатності і роботи; за шкідливі умови праці; за кваліфікаційну категорію; за стаж роботи тощо).

Згідно чинного законодавства, витрати на соціальний захист СФ на рівні фармацевтичного закладу за з'ясованими пріоритетами, роботодавці повинні формувати за рахунок:

1. *Соціального страхування*. Це головний напрямок соціального захисту. Питома вага витрат на соціальне страхування становить не менше 22% (розмір єдиного соціального внеску) фонду оплати праці, що обумовлено законодавством.

2. *Соціальних послуг.* Вони прописані у колективному договорі чи пропонуються профспілковими організаціями.

3. *Соціального забезпечення.* Це система суспільно-економічних заходів, спрямованих на матеріальне забезпечення СФ від соціальних ризиків (хвороба, інвалідність, безробіття, нещасний випадок на виробництві тощо).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Встановлено, що дослідження витрат на соціальний захист СФ на рівні фармацевтичного закладу доцільно здійснювати у певній послідовності в п'ять етапів. Запропоновано пріоритетні потреби СФ у соціальному захисті прописувати у колективному договорі (соціальному пакеті) фармацевтичного закладу.

Перелік використаних джерел інформації

1. Зарічкова М.В. Удосконалення організації надання соціальних послуг спеціалістам фармації / М.В.Зарічкова // Фармацевтичний часопис. – 2015. – №3(35). – С.48–57.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.71 р. № 322-VIII із змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Про охорону праці [Електронний ресурс] : закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Толочко В.М. Соціальна вразливість спеціалістів фармації України як результат прекарізації / В.М.Толочко, М.В.Зарічкова, Т.А.Артюх // Український вісник психоневрології. Том 22, випуск 2(79), додаток, 2014. – С. 271 – 275.
5. Zarichkova M.V. Analysis of the attitude of pharmacy specialists towards the current social protection system and directions for its reformation / M.V. Zarichkova // News of pharmacy. – 2015. – №1(81). – С.55–59.